

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra románských jazyků

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Svatava Petková
Název práce: L'emploi de l'infinitif dans la presse française

Oponoval: Mgr. Lucie Kratochvílová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl splněn):

Práce si v úvodní části stanovuje několik cílů:

1. Vysledovat, zda existují specifické faktory ovlivňující četnost užití infinitivů v textech různých typů periodik. Tento cíl byl splněn částečně: práce jednoznačně konstatuje pouze jeden faktor ovlivňující četnost užití infinitivu.
2. Představit infinitiv ve všech aspektech; následně je tento cíl vymezen schůdněji: obecně pojednat o infinitivu. Tento cíl byl splněn, ovšem způsobem netvůrčím a málo účelným.
3. Analyzovat užití infinitivu v různých novinových článcích a vytvořit statistiku frekvence využití, syntaktických funkcí a sémantických rolí infinitivu ve vybraných článcích, což mělo vést ke splnění řady dílčích cílů: zjistit, zda některá z forem infinitivu ve francouzském tisku převažuje, zda se výskyt infinitivu, jeho funkce a formy významně mění v závislosti na typu periodika a zda typ periodika podmiňuje sémantické role infinitivu. V závěru kapitoly "Introduction" je formulována naděje, že výsledky analýzy rovněž odhalí důležité tendence ve vývoji francouzského jazyka v oblasti užití infinitivu v žurnalistice a také současné užití a četnost tohoto gramatického fenoménu v současném kontextu. Tyto cíle určitým způsobem naplněny byly; jednoznačně sporný se ale jeví přínos celé koncepce práce jakož i přínos vágně vyhodnocených závěrů. Naděje naplněna nebyla.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

V úvodu je jasně stanovem předmět zkoumání, o něco méně jasněji, roztržštěněji, jsou zde formulovány cíle. Ke kladům úvodní pasáže patří skutečnost, že se zde uvažuje nad cíleným publikem a je alespoň povšechně zdůvodněna volba analyzovaných textů.

Kapitola dvě, v níž má být obecně pojednáno o infinitivu, je založena na čistě kompilační práci. Je možné ocenit, že autorka práce tuto skutečnost sama uvádí (viz str. 2). Rovněž je nutno uznat, že zařazení této kapitoly do práce má své opodstatnění. Ovšem tvůrčí práce tato pasáž nabízí velmi málo; ačkoli se zde objeví i upozornění na určité odlišnosti v pojetí použitých gramatik (viz např. str. 33), v drtivé většině případů jde o resumé existujících textů. Uvážíme-li navíc obecný charakter a dostupnost zpracovaných textů a především rozsah, v jakém se studentka problematice věnuje - jde o 43 stran, přičemž vlastní analýze je věnováno stran 19 - je nutno konstatovat, že způsob, jakým je vstupní pasáž zpracována, se nejví s ohledem na vytyčené cíle práce funkční.

Velmi sporné je také zpracování charakteristiky novinářského stylu. Podle úvodní kapitoly má tato část práce umožnit lepší porozumění následné analýze. Text, který je zde předložen představuje velmi povrchní a zmatečný nástin určitých možných rysů novinářského stylu; pasáž je navíc silně poznamenána neuspokojivou volbou textů, z nichž práce čerpá, především volbou Bečkovy práce *Jazyk a styl novin* z roku 1973: je téměř neuvěřitelné, že studentka nevzala v potaz skutečnost, jak velkou proměnou novinářský styl za čtyři desetiletí vlivem mnoha faktorů prošel. Lepší porozumění následné analýze takovéto zpracování zvolené problematiky neumožňuje, naopak, je nutno poznamenat, že porozumění této části práce silně znesnadňuje výrazně špatný překlad českých citací do francouzštiny.

Stěžejní částí práce, kapitole, která má prezentovat a zpracovávat výsledky analytické práce, je věnován velmi malý prostor, pouhých 21 stran, v nichž se jednoznačně nepojednává o zvolené problematice dostačujícím způsobem. Zvolený vzorek šesti periodik a padesáti textů se sice jeví dostačující, odpovídající je i metoda zpracování dat zohledňující rozličnou délku textů, systematická analytická práce je však omezena na pouhý sběr dat a jejich zpracování v procentuálním vyjádření. Kromě konstatování vyššího výskytu infinitivu v textech s posílenou

formativní funkci práce nenalézá seriózní cestu k přínosnému překročení fáze neutříděného srovnávání procent; pokusy o určité komentování zjištěných dat spíše výrazněji vzdalují práci relevantním závěrům. Není totiž zřejmé, na základě jakých informací autorka práce komentuje získaná data; na základě čeho například dospívá ke tvrzení, že zvýšený počet infinitivů užitých ve funkci opisného slovesného tvaru (périphrase verbale) "ohlašuje spíše neutrální jazyk usilující o objektivitu" (str. 59). Tvrzení je o to spornější, že, jak ostatně sama již v první (!) kapitole analytické části konstatuje, jde o formy, které zřetelně převažují ve většině analyzovaných (a deklarovaně různorodých) textů. Podobně např. velký výskyt příslovečných určení účelu vysvětluje v případě časopisu Voici tím, že se zaměřuje na celebrity, neboť "je potřeba zdůvodnit čtenářům vnitřní motivace a zprostředkovávat je v jazyce co nejhorošším" (str. 54), zatímco obdobně velký výskyt příslovečných určení účelu v časopisu la Tribune je zdůvodněn skutečností, že "časopis popisuje ekonomická fakta především v kontextu jejich dopadů na společnost". Vyjímecnějším vyšším procentem výskytu příslovečného určení času v deníku Le Monde se autorka práce nezabývá, zato se zamýšlí nad sémantickou rolí příslovečného určení způsobu (vzhledem k počtu čtenářů "klade důraz na co nejlepší porozumění textu při udržení určitých lingvistických standartů, autoři zpráv jsou tedy neni zaznamenávat okolnosti"). Je možné, že autorka práce čerpá ke svým komentářům z nějakých již publikovaných obširnějších prací; pak není zřejmé, proč o těchto textech nepojednala, nebo je alespoň nezmínila; vzhledem k různorodosti závěrů by bylo zajisté žádoucí tyto kriticky zhodnotit. Je také možné, že jde o závěry, které na základě určitých svých dojmů autorka práce sama vyvozuje. Přínos takovýchto závěrů je ovšem zřetelně nejasný. Málo šťastná se jeví také volba představovat jednotlivé časopisy prostřednictvím úryvků textů převzatých z webových stránek jednotlivých novin a časopisů bez zhodnocení vztahu mezi mediální prezentací a konkrétní realizací.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je kromě kompilačních pasáží psána francouzštinou spíše podprůměrnou: v řadě případů je obtížné porozumět tomu, co se studentka snaží vyjádřit (viz např. str. 59), v některých případech se použité výrazy/ tvary jeví téměř neuvěřitelné u studentky 5.ročníku (viz např. tvar "vis" na str. 49, jde o "vue"?" "Vue"?). Co do správnosti citací a odkazů na literaturu, grafů, grafické úpravy a přehlednosti členění kapitol, práce nevykazuje vážnější nedostatky (pouze začátek třetí kapitoly by vzhledem ke svému významu zasluhoval začínat na samostatné straně). Zcela zbytečné se ovšem jeví zařazení všech analyzovaných textů do příloh diplomové práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Převažující část diplomové práce představují kapitoly prezentující poznatky druhořadé: do detailů zacházející čistě kompilativní práce kapitoly 2 a kapitola Přílohy, obsahující pouhý přepis analyzovaných textů se zvýrazněnými formami infinitivu. Samotné tvůrčí práci je věnován jen malý prostor a vyústí k formulování pouze dílčích závěrů, jejichž přínosnost je sporná.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jaké parametry jste zohledňovala při rozhodnutích, která získaná data budete komentovat?

Na základě jakých informací jste získaná data komentovala?

V čem spatřujete přínos zařazení analyzovaných textů do přílohy diplomové práce?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověj):

dobře

Datum: 25.5.2014

Podpis:

